

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور

برنجی سنه : برنجی جلد

نومرو : ۱۲

۵ تشرین اول ۳۳۷

کتابیات

هزاره‌ی حسین افندی

سلطان محمد رابع دورنده پیشین فضلاومورخیندن ذوفنون برذات اولوب «ایستانکوی» آطه‌سندندر. آثارندن مخمصر تاریخ عمومیسی مقدمه‌سندده کتبه‌سنی (حسین ابن جعفر ایستانکوی الشهبزهرارن) دیه یازیور. تحصیلک بدایتی مملکتنده، نهایتی (استانبول) ده اكمال ایتدی. تحصیلی بتردیککی متعاقب برآراتی دولت خدمتته کیردیده صوکراری تألیف وخصوصی تدریس ایله اشتغال ایله‌دی. بوجهله عمر سورمکده ایکن (۱۰۸۹) تاریخنده (استانبول) ده ارتحال ایتدی. مع‌النسب مدنی تعین ایدیلهدی. آثارى:

۱ — (تفصیح التواریخ): برجله‌اوزره مرتب اسمی‌کی منقح بر تاریخ عمومیدر. باشلیجه میرخوانده، جنای، کنه‌الاحیاء تاریخلرندن؛ روم سلجوقیلرله دانشمندیلره عائد بعضی فصللری ده (عالی) نك (فصول حل وعقد) ندن آلتی اوزره میدانلر کلددر. نسخهلری (استانبول) کتبخانه‌لرینک اکثرنده، ازجله، (اسعد افندی) و (حکیم اوغلو) کتبخانه‌لرنده واردر. سلطان مراد رابعه تاریخ ندریسی زماننده یازمشدی.

۲ — (تاریخ دولت رومیه): عمومی اعتباریلره لاتین و یونان لسانلری تاریخلرندن، بعضی نقاطی ده اسلام تاریخلرندن آلتی شرطله میدانلر کتیرمشدر. برنسخه (خاص افندی) کتبخانه‌سندده موجوددر. ۳ — (مختصر تاریخ عمومی): کذا.

۴ — (تحفه‌الادیب‌النافعه): تورکیه طبعی برائر اولوب نور عثمانی کتبخانه‌سندده واردر.

۵ — (محاسن الکلام والحکم فی شرح اسم الله الاعظم): عربی‌العبارة برائر اولوب اسمی مسیاسنه دلالت اتمکدهدر. مقدمه‌سندده طریقه نقشبندی اولدینی ذکر ایدور.

۶ — (شرح‌اللمعة‌النورانیة فی‌الاوراد‌الربانیة): کذا.

۷ — (لسان‌الاطبا فی‌الغیاة‌الدویه): اسمک دلالتی وجهله علم طبعه دائر برافت کتابیدر. قیمت علمی و طبیه‌سک تعین وتقديری ایه بوکی آثار طبیه ایله‌ده اشتغال ایدن عثمانی اطابی کرانه عائددر. نسخهلری استانبول کتبخانه‌لرینک بعضیلرنده واردر.

۸ — (فهرس‌الاروام): ادویه‌نک عربی، فارسی، عبرانی، یونانی اسانلرنده کی مقابللری بیلدر. حروف هما اوزره مرتب تورکیه مفردات طب کتابی‌در. بونکده تقدیری اولکی کبی اطابامنه محولدر.

۹ — (فهرس‌الاروام): ادویه‌نک عربی، فارسی، عبرانی، یونانی اسانلرنده کی مقابللری بیلدر. حروف هما اوزره مرتب تورکیه مفردات طب کتابی‌در. بونکده تقدیری اولکی کبی اطابامنه محولدر.

۱۰ — (فهرس‌الاروام): ادویه‌نک عربی، فارسی، عبرانی، یونانی اسانلرنده کی مقابللری بیلدر. حروف هما اوزره مرتب تورکیه مفردات طب کتابی‌در. بونکده تقدیری اولکی کبی اطابامنه محولدر.

هرکیم تصادف ایدرسه درحال وفات ایدردی. یعنی اوده جسدینی برطرفه برافتر، کندیسنه تصادف ایدن روحله برابر روح اولوردی.

چو جوقلره بهضاً باشقه‌لرینک نظری ده‌کوردی. یاخود باشنده برجیان چیقاردی. اوقت اوکا یگانه علاج توتسو ویرمکدی.

توتسونک دومانلرینه چو جوق طوتولور، اوئانده‌ده (اسرق اسرق) دنیلردی.

فاله باقی‌ده واردی. فالجیانک اوزمانکی اسمی «ارق: irik» در. تورکار فالجیلره پک چوق اعتقاد ایدرلر، و اولرک هر دورلو قوتلره مالک اولدقلری طن ایدرلردی. یانغیلری سوندریمکه یاغورلری یاغدریمه بیه مقدر اولان بو فالجیلره هرکس اعتبار ایدردی. چوق اسکی زمانلردن بری موجود اولان بوکاهنلر خلفک استغابندن ده خبر ویرلر، اولرک حرکتلرینک، تشبیه‌لرینک ای ویا فناه منجر اولاجقنی اولدن سولرلردی. بر «قام: کاهن» بریسنه باقدقدن صوکره باقدیران آدم کندیسنه بر اجرت ویری. بوکا «ارنک: urmk» اسمی ویریلر.

مؤخر دورلرده کاهنلک، فالجیانک بر طاقم اقسامه اوغراشدی. اسلامیتندن صوکره دین کسومنه بوروغش بعضی آدملر ظهور ایتشلردی. بونار فالجیانک ادعا ایتورلردی. بالکیز جنلردن تابعه‌سی بولندینی، غاییدن خبر ویردکلری سولرلردی. فقط یابدقلى ایشلر ساده بوقدر دکدی. ده‌ها باشقه شیکلر یاپاییلرلردی. بوکی کبی آدملمده «ایشاک» نامی ویریلر.

جنک تورکده‌ده بر دانه اسمی واردی: «بیل». جنلر؛ تورکارک اعتقادیه معین یلرده بولونورلردی. اورادن کیمک تکین دکدی. بو جنلر یاتاغنده «طوتوغیر» دمنیوردی.

یوقاریده یاغور یاغدران، یانغین بوندیردن کاهنلکده موجودیتی سوبله‌مشدک. بوکی کاهنلک «بیت» نامی ویریلر. بو بر طاقم طاشلرله یاییلر. عمود افندن (یفنا) قبیله‌سندده بر یانغینک بو نوع کاهنلک یی یاغور جلب ایتک صورتیه سوندرلرکی «کوزله کوردم» دییه یازیور.

بوت چوق اسکی زمانلرده تورکار آره‌سندده واردی. بوکا «بوت» نامی ویریلدی کی «بورخان» اسمی‌ده ویریلوردی. بو، بورخان کله‌سنگ بوت کله‌سنگ ده اسکی اولدینی طن ایدیورم. موغولجه‌ده «تکری» کله‌سی مستعمل اولدینی کی «بورخان» اسمی‌ده قولانیلردی. موغول لسانده «تکری» مقابله‌ده قولانیلان بورخان تورکیه ده «بوت» دییه مستعمل اولماسی شایان دقتدر طنندیم.

مسیم نامی

نورک تارینجی تدقیقاتی

اسکی نورک اعتقادلری

تورک اعتقادلرینه دائر «دیوان لغات‌الترک» ده مع‌النسب پک آز ایضاحات و لایبله‌ک. مع‌مافیة محمود افندی بزه پک قیمتدار معلومات ویریورک بونلرک برقمی نورک تاریخچه مجهول ایدی.

آقشام اوستی؛ اورتا آسیانک قیزغین کوئی غروب ایدرکن بولولری کندی رنگنه بورویور، چکیلوب کیتدکن صوکره بولولرده قیرسینانی بیراقیور. بومنظره طبیی هر آقشام کوریلهدیور. بناءً علیه بونول منظره‌نی پک اندر کورهن تورکار بونی براوغور عد ایدیورلردی.

تورکار سحره یی بو یوده اعتقاد ایدرلردی. آره‌لرنده کاهنلر بولونورک بونلره «قام» نامی ویرلر. قاملر «ککک» اسمنده کی برقوشک کیکلری آلیرلر، بونلردن کوز باغچیلی، افسونلر و سحرلر یاپارلردی.

اک‌اسکی دورلرده برطقه بونلره طایان تورکار اولره قوربان آدارلردی. بو آدقلر عمودافندینک سوبله‌دیکنه نظرآ قویوندی. حالبوکه قویون بعدالاسلام آدق اولشدر. قبل‌الاسلام بو آدقلر میاننده آت و سائر کبی حیوانلرده واردی. بو آدقلره تورکار «یفش» اسمی ویرلر.

مبدلرده راهبلر بولونور؛ دینی جریانی اداره ایدرلردی. بونلره (تین) اسمی ویریلر. تین؛ تورکارک خرسیتیانق دورلرده کی راهبلردرک دین کتابلری خاقه تلقین ایدرلردی.

تورکار، جنلرده ایثانیلردی. فنا حرکتلر نتیجه‌سی اولارق اولرک انسانلر مضری دوقونه‌جفنه اعتقاد ایدرلر، بونکده فی‌چاره‌لری دوشونورلردی. جنک تورکیه اسمی (چق) در. جن؛ انسانلر یعض - معین اولان حرکتلرده بولونورایسه اولری چارباردی.

بوکا (یلک) نامی ویریلر.

تورکار؛ حرب‌اشناسنده ایکی اردو قارشیلشدینی وقت اوکیجه هرایی طرفک ایللرنده کی جنلرده قارشیلشوب حرب اشدیککی زعم ایدرلردی.

بو حربک نتیجه‌سندده هانکی طرفک جنلری غالب کایرسه ایرتسی کون اوطرف حربده غالب کایر. بو حربک وقونه ایثانان تورکار کیکه‌لین چادرلرندن دیشاری چیملمزلردی. چونکه دیشاریده حرب ایدن جین طاقه‌سنگ سیرسری براوق اصابت ایتک احمالی واردی.

تورکار؛ روحک موجودیتیه حتی جسدندن آیرلقدن صوکره بیه موجود اولدینه اعتقاد ایدرلردی. انسان وفاتندن صوکره اونک روحی کیکه‌لری جسدک حیایده بولندینی شهره کیدر. اورلرده دولاشیردی.

بوجولان اشناسنده برحیات اولانلر براوغولتو ایشیدیرلردی. بو، روحک جولانی ایدی. اوغولتویه